gasunie
transport services

Ministerie van Economische Zaken
(via www.internetconsultatie.nl)

Gasunie Transport Services B.V.
Postbus 181
9700 AD Groningen
Concourslaan 17
T (050) 521 22 50
E info@gastransport.nl
Handelsregister Groningen 02084889
www.gasunietransportservices.com

Datum
12 mei 2016

Doorkiesnummer
+31 50 521 22 50

Ons kenmerk
LCR 16.0329

Uw kenmerk

Onderwerp
Internetconsultatie van het wetsvoorstel Voortgang Energietransitie

Geachte heer, mevrouw,

Gasunie Transport Services B.V. (hierna: GTS) heeft kennisgenomen van het wetsvoorstel Voortgang Energietransitie (hierna: het wetsvoorstel) en de begeleidende Memorie van Toelichting (hierna: de MvT). Met deze brief maken wij de zienswijze van GTS op het wetsvoorstel kenbaar; GTS dankt u hartelijk voor de mogelijkheid daartoe.

GTS ondersteunt het streven om de Gaswet toekomstbestendig te maken en belemmeringen voor de energietransitie weg te nemen. Zowel in het Energierapport als in de Energiedialoog zal GTS de faciliterende rol van gasinfrastructuur in de energietransitie benadrukken. Daar waar met dit wetvoorstel bepalingen uit het wetsvoorstel STROOM[1] (hierna: STROOM) ten behoeve van die energietransitie zowel tekstueel als inhoudelijk eenvoudig kunnen worden opgenomen vindt GTS dit een positieve ontwikkeling.

In het wetsvoorstel is echter ook een aantal onderwerpen opgenomen waarvan de rol van de wijziging voor de energietransitie onduidelijk is of waar – wat GTS betreft - twijfels bestaan over de urgentie van die onderwerpen, mede met het oog op de nog niet afgeronde Energiedialoog. Daarnaast beoogt het voorliggende wetsvoorstel enkele bepalingen uit het wetsvoorstel STROOM beleidsneutraal over te nemen. Het inpassen van de bepalingen uit het wetsvoorstel STROOM in de Gaswet leidt op sommige punten echter tot onduidelijkheden die een beleidswijziging ten opzichte van STROOM met zich mee brengen.

GTS plaatst dan ook haar kanttekeningen bij het opnemen van dergelijke bepalingen in het onderhavige wetsvoorstel. Hieronder zal GTS nader ingaan op de voorgestelde wijzigingen, waarbij met rood de door GTS voorgestelde verwijderingen en met blauw de door GTS voorgestelde toevoegingen ten opzichte van het wetsvoorstel zijn weergegeven:

1. Investeringsplan

GTS acht het zeer wenselijk om het investeringsplan in dit wetsvoorstel mee te nemen. De bepalingen in het voorliggende wetsvoorstel zijn beleidsneutraal overgenomen uit het wetsvoorstel STROOM. GTS heeft met betrekking tot het inpassen van het investeringsplan in de Gaswet twee aandachtspunten.

[1] Kamerstukken I 2015-2016, 34 199, nr. C.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 12 mei 2016 Ons kenmerk: LCR 16.0329

Onderwerp: Internetconsultatie van het wetsvoorstel Voortgang Energietransitie

De grondslag (artikel 39f van de Gaswet) voor de Regeling melding aanleg- of uitbreidingsinvesteringen (hierna: MR melding) komt te vervallen. Op basis van artikel 82, lid 3 van de Gaswet was het mogelijk om nieuwe investeringen of uitbreidingsinvesteringen (op basis van artikel 39f van de Gaswet en de MR melding) tussentijds te verwerken in de tarieven van GTS. Om deze reden stelt GTS voor om artikel 82, lid 3 van de Gaswet aan te passen en artikel 39f te vervangen door artikel 7b van de Gaswet *of* een overgangsbepaling op te nemen waardoor het methodebesluit tijdens de lopende reguleringsperiode wordt aangepast en het budget voor reguliere uitbreidingsinvesteringen opnieuw wordt vastgesteld.

Het tweede punt van aandacht is de lagere regelgeving. In het kader van het wetgevingstraject STROOM hebben meerdere consultaties van de lagere regelgeving plaats gevonden, waarin de procedure voor de totstandkoming van het investeringsplan vastgelegd werd. Ook het huidige wetsvoorstel omvat een grondslag voor een besluit van de Minister waarmee termijnen, nadere inhoud en procedures voor de totstandkoming van het investeringsplan nader gespecificeerd worden. GTS acht het zeer wenselijk dat snel – in afstemming met de netbeheerders - invulling aan deze grondslag wordt gegeven.

Voorstel GTS:

a. GTS stelt voor om artikel 39f van de Gaswet te vervangen door artikel 7b van de Gaswet in artikel 82, lid 3 van de Gaswet of een overgangsbepaling ten aanzien van het methodebesluit op te nemen.
b. Hiernaast stelt GTS voor op korte termijn ook duidelijkheid te geven over de voorgestelde inhoud van de lagere regelgeving, waarin termijnen en de procedure voor het opstellen van het investeringsplan gespecificeerd worden en dit zoveel mogelijk gelijk te laten zijn aan hetgeen onder STROOM was opgesteld.

2. Aansluitingen

GTS onderschrijft de keuze om de gehele aansluiting in het gereguleerde domein terug te brengen. Hiermee zouden de onduidelijkheden omtrent aanleg, beheer, onderhoud, wijziging en uitbreiding kunnen worden weggenomen. Het wetsvoorstel voorziet in de huidige vorm echter in een zodanig minimale aanpassing in artikel 10 lid 6 onder b, dat in de ogen van GTS onduidelijkheden blijven bestaan en bovendien afbreuk lijkt te worden gedaan aan het principe om onderwerpen beleidsneutraal ten opzichte van STROOM over te nemen.

Aanpassing artikel 10 lid 6 en vervallen artikel 10a lid 1 onder d

GTS stelt daarom voor de bepalingen uit artikel 5.9 vijfde en zesde lid van STROOM in artikel 10 zesde lid Gaswet onder te brengen. De wettelijke aansluittaak omvat daarmee aanleg, beheer, onderhoud, wijzigen of verwijderen van een aansluiting. Bovendien kan hiermee het onderscheid tussen oude en nieuwe aansluitingen (aangelegd voor of na 1 april 2011) komen te vervallen, zodat artikel 10a lid 1 onder d kan komen te vervallen.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 12 mei 2016 Ons kenmerk: LCR 16.0329

Onderwerp: Internetconsultatie van het wetsvoorstel Voortgang Energietransitie

Artikel 10 lid 6 zou er dan als volgt uit komen te zien:

6. *Een netbeheerder heeft, in aanvulling op de in het eerste, derde en vijfde lid genoemde taken, in het voor hem krachtens artikel 12f vastgestelde gebied tevens tot taak om:*
   a. *een ieder die verzoekt om een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft van ten hoogste 40 m3(n) per uur te voorzien van deze aansluiting;*
   b. *een ieder die verzoekt om ~~een aansluitpunt ten behoeve van een aansluiting~~ een ~~aansluitpunt~~ aansluiting die een doorlaatwaarde heeft groter dan 40 m3(n) per uur te voorzien van een ~~aansluitpunt~~ aansluiting op het dichtstbijzijnde punt van het gastransportnet met een voor die aansluiting geschikte druk en voldoende capaciteit;*
   c. *aansluitingen op zijn gastransportnet te beheren, onderhouden, wijzigen of te verwijderen.*

Overgangsregeling

Daarnaast leren ervaringen uit het verleden dat het raadzaam is een overgangsbepaling op te nemen, zodat helder is hoe GTS dient om te gaan met bestaande aansluitpunten (aangelegd na 1 april 2011) en aansluitpunten in aanleg (dan wel thans ingediende verzoeken daartoe), dat wil zeggen aansluitpunten aangelegd uiterlijk tot het moment van in werking treden van het wetsvoorstel.

Definitie aansluiting

Bij de wijziging van de aansluittaak in artikel 10 lid 6 onder b van de Gaswet ligt het voor de hand om ook het begrip aansluiting (artikel 1 lid 1 onder m Gaswet) aan te passen. GTS stelt voor om de definitie van aansluiting uit STROOM te gebruiken, zodat helder is dat verbindingen tussen twee transportnetten (netkoppelingen) niet onder de aansluittaak vallen, maar een eigen wettelijke taak kennen onder artikel 10 lid 3 onder a Gaswet. De definitie van aansluiting zou er daarmee als volgt uit komen te zien en vervangt de huidige definitie in artikel 1, eerste lid, onder m:

aansluiting: één of meer leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van transport van gas tussen een gastransportnet en een onroerende zaak als bedoeld in artikel 16, onderdelen a tot en met e, van de Wet waardering onroerende zaken, niet zijnde een gastransportnet dat wordt beheerd door een netbeheerder of een buitenlandse instelling die op grond van nationale wettelijke regels is belast met het beheer van een transmissiesysteem als bedoeld in artikel 2, onderdeel 4, van de richtlijn of een interconnector-beheerder;

Eveneens aanpassen artikel 12a

Met het (volgens voorstel van GTS) aanpassen van artikel 10, zesde lid, Gaswet, zou overigens eveneens artikel 12a onder c Gaswet dienen te worden aangepast. Deze bepaling zou er dan als volgt uit komen te zien:

c. De tarieven voor meting van gas bij afnemers bedoeld in artikel 43, eerste lid, voor het verzorgen van een aansluiting als bedoeld in artikel 10, zesde lid~~, onder a, een aansluitpunt als bedoeld in artikel 10, zesde lid, onderdeel b, of een aansluiting als bedoeld in artikel 10a, eerste lid, onderdeel d~~.

Doelmatigheid

Een ieder kan GTS op basis van het wetsvoorstel verzoeken om een aansluiting aan te leggen en de wet bevat geen mogelijkheden voor GTS om een dergelijk verzoek af te wijzen of er nadere voorwaarden aan te verbinden. Dit kan er toe leiden dat netgebruikers een tweede aansluiting vragen of een aansluiting waarvan het onzeker is dat de netgebruiker er ook daadwerkelijk gebruik van zal maken. GTS wil dergelijke inefficiënte investeringen voorkomen en stelt daarom voor om in de Gaswet op te nemen dat GTS aanvullende voorwaarden kan stellen aan het voldoen aan het verzoek om een aansluiting aan te leggen, te wijzigen of uit te breiden, teneinde niet efficiënte of niet doelmatige aansluitingen te vermijden.

3. Afbakening taken van de netbeheerder

De rolafbakening van netbeheerders, netwerkbedrijven en overige marktpartijen zou blijkens de toelichting op het wetsvoorstel helpen duurzame ontwikkelingen, zoals een groter aandeel van duurzame energie en biogas, mogelijk te maken en de energievoorziening flexibel in te richten. De rolafbakening in het voorliggende wetsvoorstel leidt echter tot minder flexibiliteit in de samenwerking van netbeheerders met netwerkbedrijven en overige marktpartijen. Aan de ene kant is onduidelijk of en in welke mate netbeheerders in de toekomst werkzaamheden aan elkaar mogen uitbesteden of mogen samenwerken (zie onder 4.). Aan de andere kant dient de netbeheerder zich te beperken tot zijn wettelijke, eventuele tijdelijke taken of het uitvoeren van een experiment.

Juist het doel om bij wijze van experiment nieuwe marktmodellen te testen, maakt de samenwerking tussen netbeheerders en het verrichten van werkzaamheden buiten de wettelijke taken van een netbeheerder cruciaal. Het ontwikkelen van en meewerken aan een duurzame toekomst staat haaks op de in het wetsvoorstel ingeslagen route om netbeheerders slechts hun huidige wettelijke taken uit te laten voeren en hen daartoe te beperken. Zo kent de Gaswet bijvoorbeeld geen wettelijke taak die de netbeheerder verplicht om mee te werken aan een duurzame toekomst en de energietransitie. In die zin maakt het voorliggende wetsvoorstel (met oog op beperking van de netbeheerder op zijn wettelijke taken) het lastig voor de netbeheerder om een zinvolle bijdrage aan de energietransitie te leveren.

De voorgestelde wijziging maakt het de netbeheerder verder onmogelijk om diensten voor derden te verrichten. In de toelichting bij het wetsvoorstel STROOM was uitdrukkelijk opgenomen dat schaalvoordelen die daardoor kunnen ontstaan moeten blijven bestaan. GTS stelt dan ook voor de beperking van de activiteiten van netbeheerders tot hun wettelijke taken uit het wetsvoorstel te verwijderen.

Artikel 10Aa van het wetsvoorstel is ook niet zomaar in te passen in de systematiek van de Gaswet. Zo ontbreekt in de huidige Gaswet bijvoorbeeld de taak om op verzoek van een derde leidingen te verleggen, de taak om gas te verwarmen of ten behoeve van gasverwarming samen te werken. Als de netbeheerder beperkt wordt tot zijn wettelijke taken, moeten die taken op zijn minst uitputtend beschreven zijn in de wet.
De bepaling in artikel 10Aa laat verder in het midden of de netbeheerder taken die door middel van een besluit van de minister, een ministeriële regeling of de codes aan de netbeheerder zijn opgedragen nu wel of niet zou mogen uitvoeren. Onder STROOM werden de gemandateerde taken expliciet genoemd.

Het overnemen van artikel 4.11 uit STROOM in de huidige Gaswet is dan ook vanwege de bepaling zelf, de voorgestelde wijze van inpassing en de gevolgen daarvan ongewenst.

Implementatietermijn

Mocht de wetgever niet ervan willen afzien artikel 10Aa nu in de Gaswet op te nemen, dient de implementatietermijn van deze bepaling te worden aangepast. In het wetsvoorstel STROOM was een implementatietermijn van één jaar na inwerkingtreden van desbetreffende artikel in het wetsvoorstel voorzien (artikel 12.22), om de bedrijfsvoering in lijn te brengen met het wetsvoorstel. Het voorliggende wetsvoorstel bevat geen implementatietermijn. GTS pleit voor een implementatietermijn van minimaal twee jaar, omdat bestaande contracten met marktpartijen moeten worden opengebroken en GTS daar prudent mee wil omgaan.

Voorstel GTS:

a. Artikel 10Aa niet op te nemen in het wetsvoorstel.
b. Mocht de wetgever hiervan niet willen afzien stelt GTS voor:
    i. Alle taken van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet duidelijk op te nemen in de Gaswet.
    ii. Om in artikel 10Aa "op grond van deze wet" te vervangen door "krachtens deze wet".
    iii. Om in artikel 10Aa na "toegekende taken" op te nemen "of taken die op grond van deze wet aan hem zijn gemandateerd".
    iv. Om lid 2 van artikel 4.11 van het wetsvoorstel STROOM op te nemen toe te voegen aan artikel 10Aa.
    v. Een overgangsbepaling op te nemen, waarin tenminste twee jaar de tijd wordt gegeven om een en ander in de organisatie te implementeren.

4. Uitbesteden werkzaamheden en samenwerking tussen netbeheerders

Uit het wetsvoorstel blijkt onvoldoende duidelijk dat een netbeheerder mag samenwerken met andere netbeheerders en/of werkzaamheden mag uitbesteden aan derden of het netwerkbedrijf.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 12 mei 2016 Ons kenmerk: LCR 16.0329

Onderwerp: Internetconsultatie van het wetsvoorstel Voortgang Energietransitie

Uitbesteden van werkzaamheden aan een andere netbeheerder

Het voorgestelde artikel 10Aa lid 1 bepaalt dat een netbeheerder geen andere werkzaamheden verricht dan "die noodzakelijk zijn voor een goede uitvoering van de op grond van deze wet aan hem toegekende taken". Dit impliceert dat de netbeheerder alleen zijn eigen wettelijke taken mag verrichten, en geen werkzaamheden mag verrichten voor andere netbeheerders.

Dit stond ook in artikel 4.11 lid 1 uit het wetsvoorstel STROOM, maar met de volgende expliciete toevoeging in lid 2: "In afwijking van het eerste lid mag een systeembeheerder in opdracht van een andere systeembeheerder de wettelijke taken van die systeembeheerder uitvoeren". Deze toevoeging ontbreekt in het voorgestelde artikel 10Aa, waardoor een veelomvattende, maar kennelijk onbedoelde, beleidswijziging lijkt plaats te vinden. De MvT bevat geen toelichting waarom deze uitzondering in de Gaswet niet terug komt. Het is volgens de inleiding van de MvT duidelijk de bedoeling dat het wetsvoorstel ten opzichte van STROOM geen nieuw beleid bevat (pag. 1). GTS stelt daarom voor de hiervoor genoemde toevoeging ook in het voorstel bij artikel 10Aa op te nemen.

Uitbesteden van werkzaamheden aan derden

Uit artikel 10Aa, tweede en derde lid, van de Gaswet blijkt dat het mogelijk is voor een netbeheerder om werkzaamheden uit te besteden. De vraag is hoe dit zich verhoudt tot artikel 10Ee, dat bepaalt dat het een ander dan de netbeheerder is verboden, om de wettelijke taken van de netbeheerder uit te voeren. Dit lijkt ertoe te leiden dat de netbeheerder weliswaar werkzaamheden ter uitvoering van een wettelijke taak mag uitbesteden (o.g.v. artikel 10Aa lid 2 en 3), maar er vervolgens niemand is om het aan uit te besteden (o.g.v. artikel 10Ee). GTS gaat ervan uit dat de wetgever deze lezing niet beoogt. Met artikel 10Ee van de Gaswet zal zijn bedoeld dat een ander dan de netbeheerder de wettelijke taken van de netbeheerder niet zelfstandig mag uitvoeren, maar wel in opdracht van de netbeheerder. Het lijkt GTS daarom wenselijk om dit duidelijk in artikel 10Ee van de Gaswet op te nemen, door de bepaling uit artikel 4.15, onder a uit STROOM, waarin een uitzondering is opgenomen op het verbod om wettelijke taken van de netbeheerder uit te voeren voor partijen aan wie een netbeheerder zijn wettelijke taken heeft uitbesteed.

Uitbesteden van werkzaamheden aan het netwerkbedrijf

In de toelichting op de wijziging met betrekking tot artikel 10Ee wordt verwezen naar de toelichting op een gelijkluidende bepaling in de Elektriciteitswet, waarin is opgenomen (pagina 15 onderaan) dat netwerkbedrijven geen wettelijke taken mogen uitvoeren die zijn voorbehouden aan de netbeheerder. Dit lijkt te impliceren dat het uitbesteden van werkzaamheden ter uitvoering van de wettelijke taken van de netbeheerder aan netwerkbedrijven niet meer mogelijk zou zijn. GTS acht dit onwaarschijnlijk, vooral in het licht van het in de vorige alinea gestelde. Zoals reeds gesteld zal het – gezien de beleidsneutrale implementatie van STROOM in de Gaswet - zeker niet de bedoeling zijn geweest om het uitbesteden van wettelijke taken aan andere netbeheerders, derden of het netwerkbedrijf te verbieden.

Om deze reden stelt GTS voor om, naast de al genoemde tekstuele aanpassingen, ook duidelijk in de MvT op te nemen dat netbeheerders ook aan netwerkbedrijven werkzaamheden ter uitvoering van de wettelijke taken mogen blijven uitbesteden.

Samenwerking tussen netbeheerders

Onduidelijk is ook de rol van artikel 7a uit de huidige Gaswet. Dit artikel blijft met het wetsvoorstel bestaan. Het nieuwe wetsvoorstel bepaalt dat na artikel 7 een nieuw artikel 7b wordt ingevoegd, maar bepaalt niet dat artikel 7a verdwijnt of wordt vervangen. In 7a staat dat een netbeheerder zijn wettelijke taken in eigen beheer of tezamen met één of meer andere netbeheerders verricht. Dit lijkt in strijd met artikel 10Aa lid 1 van het wetsvoorstel, waar staat dat de netbeheerder uitsluitend zijn eigen werkzaamheden mag verrichten (en dus geen werkzaamheden voor andere netbeheerders).

Het nieuwe wetsvoorstel kent voor de Elektriciteitswet artikelen die vergelijkbaar zijn met artikel 10Aa en artikel 10Ee van de Gaswet. Dit zijn de voorgestelde artikelen 17 en 18 van de Elektriciteitswet. Het huidige artikel 16Aa Elektriciteitswet vervalt volgens het nieuwe wetsvoorstel. Dit artikel 16Aa Elektriciteitswet is het equivalent van artikel 7a Gaswet. Het lijkt daarom niet onaannemelijk dat de wetgever ook heeft bedoeld om artikel 7a Gaswet te laten vervallen.

Omdat niet duidelijk wordt dat, of is gemotiveerd waarom hier een beleidswijziging zou worden opgenomen ten opzichte van STROOM, beoogt de wetgever hier blijkbaar een andere lezing. GTS stelt dan ook voor lid 2 uit 4.11 van het wetsvoorstel STROOM op te nemen in artikel 10Aa van de Gaswet, zodat netbeheerders kunnen blijven samenwerken en artikel 7a kan komen te vervallen. Hierdoor vervalt ook de strijdigheid tussen artikel 10Aa en artikel 7a en dit voorstel strookt met de samenwerkingsgedachte uit de Europese gasrichtlijn (Richtlijn 2009/73/EG) die de samenwerking tussen netbeheerders voorschrijft.

<u>Voorstel GTS</u>:

a. GTS stelt voor om lid 2 uit 4.11 van het wetsvoorstel STROOM op te nemen in artikel 10Aa.
b. Hiernaast stelt GTS voor om in artikel 10Ee Gaswet de bepaling uit artikel 4.15, onder a van STROOM op te nemen.
c. GTS stelt ook voor om duidelijk in de MvT op te nemen dat een netbeheerder aan het netwerkbedrijf werkzaamheden ter uitvoering van de wettelijke taken mag uitbesteden.
d. GTS stelt voor om in de Gaswet een verplichting op te nemen voor netbeheerders, om waar mogelijk samen te werken ten behoeve van een efficiëntere uitvoering van de wettelijke taken.

5. Terminologische harmonisatie met Europese regelgeving

Met STROOM werd het mogelijk gemaakt dat er, overeenkomstig de Europese wet- en regelgeving meerdere transmissiesysteembeheerders in Nederland naast elkaar konden functioneren. Dit in tegenstelling tot de Gaswet die slechts één landelijk netbeheerder mogelijk acht. GTS acht het wenselijk de Gaswet in die zin te wijzigen dat "een transmissiesysteembeheerder" in plaats van "de netbeheerder van het landelijk gastransportnet" wordt geïntroduceerd. GTS acht de huidige Gaswet op dit punt niet in lijn met de Verordening 715/2009 en Richtlijn 2009/73/2009 die de certificering van een transmissiesysteembeheerder vereisen.

De Gaswet geeft ACM niet de bevoegdheid om iedere netbeheerder die een transmissiesysteem in Nederland beheert te certificeren. De Gaswet sluit derhalve niet goed aan bij de Europese regelgeving en dient hiermee in lijn te worden gebracht.

Hiernaast legt artikel 10 Ee, onder c van het wetsvoorstel het beginsel van vrijheid van leidingaanleg vast. Dit beginsel verhoudt zich slecht met een nationale beperking tot één (te certificeren) netbeheerder van het landelijk gastransportnet. Voor zover dit immers een nieuwe transmissieleiding betreft, ontstaat op basis van de Gaswet en het wetsvoorstel de situatie dat de eigenaar van die leiding zich volgens de voorgestelde wijziging in artikel 2, lid 10 van de Gaswet moet gedragen als ware hij een netbeheerder, maar aan de andere kant zal hij nooit de status van een transmissiesysteembeheerder in Nederland kunnen krijgen, omdat hij niet als zodanig zou kunnen worden gecertificeerd. Dat zou betekenen dat de vrijheid van leidingaanleg zich de facto zou beperken tot het aanleggen van een distributieleiding en dat er onduidelijkheid ontstaat over het beheer van een transmissieleiding en het wetgevings- en reguleringskader dat hierop van toepassing is. Dit is een onwenselijke situatie en in strijd met de vrijheid van leidingaanleg. Dit kan opgeheven worden door de voorgestelde wijziging om meerdere transmissiesysteembeheerders mogelijk te maken.

Voorstel GTS:
GTS stelt voor de Gaswet zodanig aan te passen, dat meerdere transmissiesysteembeheerders naast elkaar kunnen functioneren.

6. Artikelsgewijze toelichting

- **Mvt, onder 4.9**

  De MvT suggereert op pagina 12 (1e alinea) een aanpassing van artikel 37, eerste lid van de Gaswet naar aanleiding van een uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven van 25 maart 2015 om te verduidelijken dat netbeheerder vertrouwelijke gegevens niet passief mogen delen. Op basis van de toelichting in de MvT zou de netbeheerder door middel van dit wetsvoorstel verplicht worden om informatie die "nuttig is voor bedrijven" openbaar te maken. De aan de MvT ten grondslag liggende wijziging ontbreekt in het voorstel tot wijziging van de Gaswet.

Een soortgelijke bepaling is echter onderdeel van de wijziging van de Elektriciteitswet. In de veronderstelling dat deze wijziging ook voor de Gaswet beoogt is, merkt GTS het volgende op: GTS vraagt zich af hoe het beschikbaar maken van doeltreffende informatie door de netbeheerder voor een efficiënte werking van de markt zich verhoudt tot de Verordeningen 715/2009 en 1227/2011. Op basis van beide verordeningen is de netbeheerder van het landelijk gastransportnet reeds verplicht omvangrijke informatie aan de markt beschikbaar te stellen. Hierbij is door de Europese wetgever al een keuze gemaakt, welke informatie voor de efficiënte werking van de markt nodig is. Overige informatie kan worden beschouwd als commercieel gevoelige informatie. Informatie die een partij een financieel voordeel kan opleveren, dient door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet geheim gehouden te worden of niet discriminatoire te worden gepubliceerd.
GTS vraagt zich daarom af hoe zich de beoogde bepaling verhoudt tot de Europese regelgeving en stelt voor om een uitzondering voor de netbeheerder van het landelijk gastransportnet op te nemen, onder de voorwaarden dat aan de vereisten uit Verordening 715/2009 en 1227/2011 wordt voldaan.

- **Artikel 1a, eerste lid, artikel 1b, artikel 1c, artikel 57 en 60ac van de Gaswet**

  De genoemde artikelen bepalen dat de minister toeziet op onderwerpen die samenhangen met de kwaliteit van netten. GTS had verwacht dat het nieuwe artikel 8 (Kwaliteitsborgingssysteem) volledig onder toezicht van de minister, in casu Staatstoezicht op de Mijnen, zou vallen.

  Voorstel GTS:
  a. In artikel 1c na "artikelen 5a," opnemen "8,".
  b. Het wetsvoorstel laat artikel 57 vervallen. Derhalve kan de verwijzing naar artikel 57 in artikel 1c vervallen.

- **Artikel 1i van de Gaswet**

  GTS acht het van groot belang de ruimte voor netbeheerders om duurzame experimenten door te kunnen voeren te verruimen. Ook de mogelijkheid om bij wijze van experiment nieuwe marktmodellen te kunnen testen acht GTS wenselijk. De mogelijkheid om experimenten door te kunnen voeren is in de praktijk echter afhankelijk van de invulling van de grondslag voor de Algemene Maatregel van Bestuur. Hiernaast wordt de mogelijkheid gecreëerd om bij wijze van experiment nieuwe tariefreguleringssystematieken te testen. GTS acht het als zeer wenselijk om voor bepaalde projecten (bijv. hergebruik van gastransportleidingen voor transport van waterstof of warmte) afwijkende tarieven te mogen hanteren. Maar het lijkt GTS dan ook wenselijk dat dergelijke experimenten zich beperken tot projecten en niet de tariefreguleringssystematiek van de landelijke netbeheerder betreffen. Dat zou met oog op een stabiele reguleringskader niet wenselijk zijn.

Voorstel GTS:

a. GTS stelt voor de naam van paragraaf 1.1.b van "Duurzame decentrale experimenten" te wijzigen in "Duurzame experimenten", omdat experimenteerruimte niet bij voorbaat niet-decentrale experimenten moeten uitsluiten.
b. Door het toevoegen van artikel 1i lid 2 houden nu zowel artikel 1i lid 2 als lid 3 een grondslag in voor een algemene maatregel van bestuur. Naast het invoegen van artikel 1i lid 2 wordt voorgesteld leden 4 en 5 te vernummeren, terwijl lid 3 niet komt te vervallen. Ogenschijnlijk is het de bedoeling om (huidige) artikel 1i lid 3 van de Gaswet te laten vervallen en is dit abusievelijk niet opgenomen in het wetsvoorstel.

- **Artikel 2, tiende lid van de Gaswet**

GTS is het eens met de voorgestelde wijziging, omdat deze wijziging het mogelijk maakt dat een eigenaar van een net zich gedraagt als netbeheerder terwijl er nog geen aanwijzing van de minister aan ten grondslag ligt. GTS vraagt zich echter af hoe zij met gesloten distributiesystemen om moet gaan, die nog niet ontheven zijn. Als eigenaars van een gesloten distributiesysteem zich als netbeheerder moeten gedragen, betekent dat dat GTS deze moet behandelen als ware het gesloten distributiesysteem een netbeheerder (bijvoorbeeld deelnemen aan het elektronisch berichtenverkeer). Hiervoor moeten deze beheerders, al dan niet voor een overgangsperiode, opgenomen worden in de IT-systemen van GTS en de overige netbeheerders om dit mogelijk te maken.

Voorstel GTS:
Derhalve stelt GTS voor om in artikel 2, lid 10 van de Gaswet na "of achtste lid, 2b, eerste lid, of 5, eerste lid" in te voegen "en geen ontheffing krachtens artikel 2a, zevende lid is verleend of aangevraagd".

- **Artikel 2a van de Gaswet**

Op basis van artikel 2a, eerste lid, onder c van de Gaswet is organisatorische of technische binding voldoende om als een gesloten distributiesysteem in aanmerking te komen. GTS vraagt zich af hoe dit zich verhoudt met de definitie van gastransportnet, waarin sprake is van "...met elkaar verbonden leidingen of hulpmiddelen" en in welke mate er bij een gesloten distributiesysteem sprake moet zijn van verbondenheid.

Hiernaast is in het eerste lid abusievelijk sprake van het landelijk hoogspanningsnet.

Voorstel GTS: Dit moet worden vervangen door "landelijk gastransportnet".

- **Artikel 7b van de Gaswet.**

Zie algemeen commentaar (onder 1).

- **Artikel 8 van de Gaswet**

  GTS is, zoals al eerder gesteld, van mening dat het kwaliteitsborgingssysteem volledig onder de toezicht van het Ministerie van Economische Zaken, oftewel Staatstoezicht op de Mijnen moet vallen (zie hiervoor onze opmerking bij artikel 1a, eerste lid, artikel 1b, artikel 1c, artikel 57 en 60ac). Op deze wijze wordt de integrale kwaliteit het best geborgd.

- **Artikel 8, leden 3c t/m 3e van de Gaswet**

  Ten opzichte van het wetsvoorstel STROOM zijn nieuwe bepalingen artikel 8, leden 3c t/m 3e opgenomen. Het is onduidelijk waarom ze zijn toegevoegd. Zo lijkt ACM extra bevoegdheden te krijgen om informatie op te vragen, maar ACM heeft nu al de mogelijkheid de nodige informatie op te vragen, bijvoorbeeld op grond van artikel 1b, 60ac en/of 60ad.

- **Artikel 10, eerste lid, onder e van de Gaswet**

  Het inkopen van netverliezen wordt opgenomen in artikel 10, eerste lid, onder e van de Gaswet en wordt hierdoor een wettelijke taak van de netbeheerder. Onduidelijk is wat de taak precies omvat en ook hoe inkoopkosten in de financiële regulering verwerkt worden.

  Voorstel GTS:
  Voorgesteld wordt om in de MvT een uitgebreidere toelichting op deze nieuwe wettelijke taak van de netbeheerders op te nemen.

- **Artikel 10, zesde lid, onder b van de Gaswet**

  Zie algemeen commentaar (onder 2).

- **Artikel 10, zevende lid van de Gaswet**

  GTS is het niet eens met de voorgestelde wijziging om artikel 10, zevende lid van de Gaswet te schrappen. Het aanleggen van aansluitingen is hierdoor niet meer exclusief voorbehouden aan de netbeheerders. In de MvT ontbreekt een toelichting op de beoogde wijziging in de Gaswet. Tot nu toe is het altijd de bedoeling geweest om aansluitingen exclusief door netbeheerders aan te laten leggen, om veiligheidsredenen. Ook het verbod in artikel 10Ee van de Gaswet omvat een uitzondering voor het aanleggen van aansluitingen voor een organistische eenheid. Niet duidelijk is ook, wat een organisatorische eenheid is. Het artikel 1, tweede lid (waar artikel 10Ee, onder a naar verwijst) bepaalt hier niets over.

  Voorstel GTS:
  GTS stelt daarom voor artikel 10, lid 7 van de Gaswet niet te laten vervallen.

- **Artikel 10Aa van de Gaswet**

  Zie algemeen commentaar (onder 3 en 4).

- **Artikel 10b van de Gaswet**

  De voorgestelde bepaling is onveranderd overgenomen uit het wetsvoorstel STROOM in de Gaswet. GTS acht de mogelijkheid om tijdelijk taken uit te voeren wenselijk voor de energietransitie, maar de mogelijkheden die deze grondslag in de praktijk zal bieden zijn sterk afhankelijk van de inhoud van de lagere regelgeving.
  Voorstel GTS:
  GTS wil daarom voorstellen de netbeheerders nauw bij het opstellen van de Algemene Maatregel van Bestuur te betrekken.

- **Artikel 10Ee van de Gaswet**

  Zie algemeen commentaar (onder 4). In aanvulling daarop merkt GTS op, dat het ter beschikking stellen en beheren van een meetinrichting voor afnemers, niet zijnde afnemers met een kleine aansluiting, onder de Gaswet geen wettelijke taak van de netbeheerders is. De uitzondering op het verbod om wettelijke taken uit te voeren die is opgenomen in artikel 10Ee, onder b lijkt te impliceren, dat het de bedoeling was een dergelijke taak op te nemen in de Gaswet.

Voorstel GTS:

a. Opnemen van de wettelijke taak voor de netbeheerder van het landelijk gastransportnet om meetinrichting voor afnemers aangesloten op zijn net, niet zijnde afnemers met een kleine aansluiting zoals bedoeld in artikel 43 van de Gaswet, ter beschikking te stellen en te beheren.
b. (met oog op opmerkingen onder artikel 10, lid 7) opnemen van een definitie voor organisatorische eenheid en aanpassen van de verwijzing.

- **Artikel 39f van de Gaswet**

  Zie algemeen commentaar (onder 1.)

- **Artikel 85b, eerste lid, onder d van de Gaswet**

  In dit artikel wordt abusievelijk gesproken van "landelijk hoogspanningsnet". Dit moet worden vervangen door "landelijk gastransportnet".

7. Overige onderwerpen

GTS stelt voor om naast de reeds genoemde terminologische harmonisatie met de EU wetgeving nog twee andere onderwerpen in dit wetsvoorstel op te nemen:

Opnemen van een "kan"-bepaling voor de codes

In STROOM werd in hoofdstuk 9 de totstandkoming van de codes geregeld. Een belangrijke flexibilisering bestond eruit dat de inhoud van de codes niet meer werd voorgeschreven, maar werd overgelaten aan de betrokken partijen. De genoemde onderwerpen *konden* worden geregeld in de codes, in plaats van dat ze daar *moesten* worden geregeld. GTS is een voorstander van deze flexibilisering. Dit kan op korte termijn meer ruimte geven in het totstandkomings- en wijzigingsproces van de codes. Bovendien kan deze wijziging eenvoudig in de huidige Gaswet worden ingepast door het aanpassen van de aanhef van artikelen 12a en 12b. Bij deze wijziging past ook het vervallen van artikel 12 en daarmee van de Regeling tariefstructuren en voorwaarden gas. Deze zou ook onder STROOM niet meer terugkomen.

gasunie
transport services

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 12 mei 2016 Ons kenmerk: LCR 16.0329

Onderwerp: Internetconsultatie van het wetsvoorstel Voortgang Energietransitie

Bevoegdheid voor het maken van keuzes op basis van een door de minister aangegeven methodiek in geval van een calamiteit en gevolgen voor de aansprakelijkheid

GTS mist in de Gaswet duidelijkheid omtrent de bevoegdheidsverdeling. Niet duidelijk is wie daadwerkelijk de bevoegdheid heeft om af te schakelen in geval van een calamiteit en welke gevolgen dat heeft voor de aansprakelijkheid en voor het maken van bepaalde keuzes. GTS acht een duidelijke taak en bevoegdheidsverdeling in geval van calamiteiten essentieel. Voorgesteld wordt daarom om een lid aan artikel 51 van de Gaswet toe te voegen met een grondslag voor een ministeriele regeling waarin nadere bevoegdheden aan de netbeheerder worden toegekend voor het kunnen uitvoeren van het calamiteitenplan. Hiernaast wordt voorgesteld de bevoegdheidsgrondslag voor de Ministeriele Regeling in artikel 51 lid 2 Gaswet zodanig aan te passen, dat in deze regeling de aansprakelijkheid voor de gevolgen van het uitvoeren van het calamiteitenplan wordt omschreven.

Tot slot
Het voorliggende wetsontwerp behelst een grote aanpassing van de huidige Gaswet en bevat enkele inhoudelijke verbeteringen waar GTS zich goed in kan vinden. GTS hoopt dat de kanttekeningen en suggesties voor verdere verbetering van het wetsontwerp die zij in deze reactie heeft opgenomen bij zullen dragen aan duidelijke wettelijke bepalingen op basis waarvan GTS, ACM en andere partijen invulling kunnen geven aan hun taken en verantwoordelijkheden ten behoeve van de Energietransitie.

Uiteraard zijn wij van harte bereid een nadere toelichting te geven op de punten die wij in deze reactie naar voren hebben gebracht. Hiervoor kunt u contact opnemen met Annett Wilde (a.wilde@gastransport.nl of 06 1100 5264).

Hoogachtend,
GASUNIE TRANSPORT SERVICES B.V.

Drs. A.J. Krist
Algemeen directeur